

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VIII. évfolyam.

FIUME, kedd 1911. június 20.

138. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor

Egyes szám ára helyben 6 fillér.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

A kereskedelmi szerződések előkészítése.

Mint értesülünk Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter programjába vette, hogy már most megindítja a lépéseket aziránt, hogy az 1917-ben lejárató kereskedelmi szerződések megfelelő apparátussal előkészítessenek. Ezzel a kérdéssel a — kereskedelmi szerződések előkészítésének a kérdésével — foglalkoztunk már részletebben is e lap hasábjain, foglalkozott e kérdéssel különösen Lukács Géza ismert közgazda is, akinek erre vonatkozó munkájára fel is hívjuk Serényi gróf figyelmét.

Az 1917-iki asztendő valóban nagy vámpolitikai jelentőségű lesz. Mondhatjuk bátran, hogy az ekkor megkötendő szerződések egész gazdasági fejlődésünkre mélyreható jelentőséggel fognak birni.

Igen helyes és elismerésreméltó tehát a földmivelésügyi miniszter kezdeményezése és reméljük is, hogy a szakminisztériumok nem-sokára megkezdhetik a vonatkozó előkészítő munkálatokat. 1917-től még mindössze néhány esztendő választ el bennünket s az ilyen az összes gazdasági ágak érdekeit legelsőrendűen befolyásoló kérdések eldöntése csak hosszú esztendőök gondos tanulmányozásainak lehet az eredménye. Ugy kereskedelmi, mint földmivelésügyi kormányzatunk kiváló gazdasági politikusokkal rendelkezik. Amott Lers Vilmos dr. miniszteri tanácsos óriási teo-

retikus és gyakorlati képzettsége, itt Ottlyk Iván államtitkár nagy tudása és bő tapasztalatai biztosítják az előkészítő munkálatok célirányos vezetését.

Kivánatos, hogy ezen vezetők mellé olyan segédekkel rendeltesse, akik a gyakorlati követelmények minden fázisában otthonosak és akik az adatgyűjtés nehéz és felelősségteljes munkáját szakértelemmel végzik.

Serényi gróf javaslata szerintünk könnyen megvalósítható és igazán nagy szolgálatokat tenne a kormány gazdasági érdekeinknek, ha a mi szerény idevonatkozó proposícióinkat szintén kombinációba venné. A kereskedelmi és földmivelésügyi minisztériumok kereskedelmi politikai osztályai vezetőinek felügyelete alatt szerveztessék egy kereskedelmi szerződések előkészítési teendőivel megbízott iroda, amely néhány gazdasági szakterő bevonásával az összes munkálatokat ellássa s a gazdasági egyesületekkel az állandó érintkezést ilyen irányban fenntartsa. Ez a hivatal figyelje meg a gazdasági ágak conjunkturait, relációinkat a külföldi államokkal, minden ipari és mezőgazdasági üzem kivánalmáról és export lehetőségéről tartson előjegyzéseket s a külállamok összes hasonló célú mozgalmait tartsa nyilván. Ennek az irodának működési köre az említettek kivül minden azokkal vonatkozásban álló kérdésre kiterjedne s mint ilyen megbecsülhetetlen szolgálatokat teljesítene úgy a

kormányoknak, mint az iparnak és mezőgazdaságnak.

A külföld hasonló célzatu mozgalmai ismeretesek, azok többé-kevésbbé eredményesek is voltak. A mi viszonyaink egészen más megbírálás alá esnek ma még, mint azon nyugati államokéi, amelyek ilyen vonatkozásu megfelelő szervezetekkel rendelkeznek. Amíg — tesszük fel — Németország kifejlett és nagyszabásu ipara olyan mértékben erősült, hogy az expanzivitása eme fejlődés természetes következményeként jelentkezett, amíg például a szomszéd Ausztriáról majdnem ugyanezt állíthatjuk, addig bátran konstatálhatjuk azt is, hogy a mi terjeszkedési törekvéseink aránytalanul nagyobbak, mint teljesítési képességünk.

Iparunk most fejlődik és Ausztriával való duális kapcsolatunk folytán relációkat kell keresnünk Ausztriához hasonlóan és ezen relációkban helyünket megállani is tartozunk. Miután tehát a mi terjeszkedési törekvéseink nem természetesen állanak elő, hanem államjogi üdvös kényszer folytán, minden eszközzel arra kell törekednünk, hogy a szerzett új piacokon kedvező feltételekkel kötött szerződések útján segítségünk helyzetünkön.

Ennek lehetővé tétele a kormány feladata és érdeke az ország összes gazdasági erejének. A kormány a helyzetet felismerte és a Serényi gróf kezdeményezése bizonynyal üdvös intézkedéseknek az első stációja. (K. és Közg.)

„A Tengerpart“ tárcája.

A hazugság.

Césár Pécomtal, a feuiladesi parasztlevelhordó egy vasárnap reggeli útjában megállt két virágzó bokor tövében és döröggni kezdett:

— Különös! Ennek a galagonyának és ennek a loncnak az illata együtt éppen olyan, aminő a császárné ruhájáé volt akkor este, mikor őrt álltam a Tuileriák egyik szalonjában . . . Az ördögbe is! Hova téved a gondolatom . . .

Tele tüdővel beszívta az illatot s még egyszer ráhagyta:

— Ez teljesen ugyanaz a parfüm. Aztán továbbment a maga útján. Hatalmas termetű volt, szikár és szálas. Arca, bajusza és kicsiny hófehér kecskeszakála elárulta a vén katonát s kék bluzán, nagy rekettyevirághoz hasonlóan, ott fényelt a katonai érdemrend sárga szalagja, mert Césár Pécomtal nemcsak arra volt jó valamikor, hogy őrt álljon a császári kastélyban, hanem vitézül harcolt a bajor vértések ellen.

Rágyújtott pipájára s leemelvén válláról a nagy bőrszakót, azt kinyitotta s kivett belőle néhány levelet.

Ismerte csaknem mindegyiknek az irását, mert a falubeliek, kiknek immár husz év óta hordta a leveleket, egy-egy pohár bor mellett vele is megismertették azok tartalmát.

Ezt a levelet például a Ballut gyerek írta, aki épp most szolgálta le katonáéveit Indo-Kinában. És Césár Pécomtal mosolygott, mert a fiu minden levelében ug anazt írta. Beszélt a tisztjeiről, a bajtársairól, a szabadságáról, a rizsről, a pulykák áráról. S mindez mégis a könnyekig meghatotta az öregeket.

Emezt itt Berthe Lilaír. írta, a szép kis leány, kit ő már csecsemőkorában ismert s aki most a városban lakott, de aki bucsu napján évenként eljött a faluba a berizsporozott arccal, hamis gyémánifülbevalókkal és zsebkezdőjén több parfümmel, mint amennyi Paulet-nál az esplanadebeli fodrásznál raktáron van. Az öregek mégis örültek jövitének és Césár Pécomtalnak mosolyognia kellett.

A kezébe vett egy levelet és hosszasan vizsgálgatta. A levél özvegy Lenotrené asszonynak volt címezve s a pos abélyeg ezt a köriratot viselte: Páris.

Különös, ez nem volt Lenotrené asszony fiának erőteljes, férfias írása, azé, aki Tristan Rozier név alatt irogatni szokott a lapokba s a derék ember kissé gyanakodva nézte a levelet.

Mivel mindent tudott, tudta azt is, hogy Tristan Roziernek, a költőnek anyja nem tudott sem írni, sem olvasni, ami csak elég mulatságos dolog.

Az asszony csekélyke nyugdíjából élt s fiát valami biztos pályán szerette volna látui, ügyvédnek vagy orvosnak, még pedig egy szeretetreméltó asszonyka oldalán, aki az ő

alkonyát is megédesítette volna. Az, hogy írásai révén fiát mindenfelé emlegették, alapjában véve nem igen érdekelte, mert hisz álnév alatt írt s ő maga amugy sem tudott olvasni.

Mikor fia egy izben tudtára adta, hogy valamelyik színház elfogadta előadásra egyik darabját, az öreg asszony sirva fakadt, mert azt hitte, fia színészsze lett, vagy, ahogy ő nevezte: komédiássá.

Césár Pécomtal ezt mind tudta. A fiatalember, hogy anyjának örömet szerezzen, megirt neki mindent, ami jó érte.

Megint többek közt, hogy Victorien Bruisant, a hírneves költő meghívta ebédre s hogy az öreg mester rendkívül szeretetreméltó volt hozzá. Az öreg anyóka épp fött gesztenyéből álló reggelijét költötte el, mikor a levelhordó felolvasta neki fia levelét, melyben szemléltetően le volt írva a remek ebédlőterem számtalan ragyogó csillárjával, tükreivel, virágaival és szolgálival.

Egy más alkalommal azt jelentette a levél, hogy Tristan Rozier nagyszerű előadást tartott a népegyetemen, majd azt, hogy immár a maga, saját butoraival berendezett lakásába költözött.

A verskötetből, mely szintén megérkezett, minden látogatásakor csak egy-egy lapot olvasott fel Pécomtal, de nem sokat értett belőle. Mégis azt vélte kiolvasni belőle, hogy a fiatalember nagyon boldogtalan egy nő miatt s hogy a versek tulnyomó része valami Bianca Novella kisasszonyhoz van intézve.

UJDONSÁGOK.

— **Látogatás a kormányzónál.** *Weinhardt* Gusztáv királyi tanácsos, pénzügyigazgató tegnap hosszabb hivatalos látogatást tett *Wickenburg* István gróf kormányzónál.

— **A kormányzó a trieszti vízrebocsátáson.** *Wickenburg* István gróf kormányzó az osztrák-magyar haditengerészet első *Dreadnought*-jának, a „*Viribus Unitis*”-nek vízrebocsátási ünnepségein részt vesz. A kormányzó a tengerészeti hatóság „*Előre*” gőzössel pénteken este utazik Triesztbe, ahonnan vasárnap reggel tér vissza Fiuméba. Itt említjük meg, hogy a vízrebocsátásnál megjelenik *Wickenburg* Márk gróf képviselő is ifjabb *Vio* Antal dr. társaságában.

— **Klotild főhercegasszony utazása.** *Wickenburg* István gróf kormányzó tegnap, vasárnap délután bucsulátogatást tett *Klotild* főhercegasszonynál a *Villa Giuseppe*-ben. A főhercegasszony hosszabb ideig barátságosan elbeszélgetett a kormányzóval, akit ő kért fel a látogatásra. A fenséges asszony ma este nyári tartózkodásra *Alcsuthra* utazik.

— **Királyi megerősítés után.** Illetékes helyről arról értesülünk, hogy *Vio* Ferenc dr. podeszta polgármesteri hivatalát csak a királyi megerősítés után foglalja el. Addig *Mohovich* Donát első alpolgármester vezeti az ügyeket.

— **A tengerjogi egyesület közgyűlése.** *Dárday* Dezső miniszteri osztálytanácsos tegnap bejelentette *Wickenburg* István gróf kormányzónak, hogy a fiumei tengerjogi egyesület legközelebb tartja meg évi rendes közgyűlését. *Dárday* egyúttal felkérte a gróft, hogy a közgyűlésen elnököljön, melyet a kormányzó meg is ígért.

— **A haditengerész zászlósok eskütétele.** Vasárnap délelőtt folyt le a „*Kaiserin Elisabeth*” csatahajón a haditengerészeti akadémia negyedik évfolyamát elvégzett haditengerész zászlósok eskütétele. Az ünnepélyen *Montecucoli* Rezső gróf tengernagy, a haditengerészeti parancsnok vezetésével a fiumei helyőrség teljes tisztikara, az összes helybeli katonai hivatalok képviselői, *Wickenburg* István gróf kormányzó vezetésével pedig az állami hivatalok fejei, valamint nagyszámu és előkelő közönség jelent meg. A hajó fedélzetén felállított oltársátorban *Petrassevich* dr. haditengerész

Mindezek a dolgok a bámulat és becsülés érzetét keltették fel a levélhordóban *Lenotrené* asszony fia iránt, mert hisz a jámbor nem tudhatta, hogy *Tristan* híres előadása tiz szunyókáló munkás és néhány kárörvendő kartárs előtt folyt le, hogy a könyvből egyetlen példány sem kelt el s hogy *Bianca Novella* kisasszony egy neuillyi házmaster leánya volt, aki tragédiákban stánsztált s rendszeresen megcsalta *Tristan* Roziert.

A levélhordó visszatette a levelet a borsákba s megindult *Lenotrené* asszony lakása felé, akit már néhány napja nem látott s akitől tudta, hogy gyengélkedik.

Mikor az ajtóhoz ért, épp akkor lépett ki azon az orvos. A levélhordó kérdezősködött:

— Igazán bámulat, hogy mily rohamosan járja a végét. Már annyira gyenge, hogy nem adok neki egy hetet — felelt az orvos.

A levélhordó benyitott.

A kis parasztszoba tele volt napfényvel. *Lenotrené* asszony szundikált. A fényezett szekrényen nem állt egyéb, mint fiának arcképe bársonykerelben s egy menyasszonyi koszoru, melynek viaszvirágai már teljesen megsárgultak. A szél ünnepélyes harangszót hozott a kerten át, melyben két pillangó kergetőzött.

A levélhordó sajnálta felkelteni az alvó beteget. Szokása szerint felbontotta a levelet, mert ez az ő tisztje volt s átfutott rajta.

Tristan Roziernek egy barátja írta, szárazon jelentvén, hogy a költő meghalt. Öngyilkosságot követett el *Bianca Novella* miatt.

szeti lelkész misét celebrált, utána pedig *Montecucoli* Rezső gróf tengernagy buzdító beszédet intézett az új zászlósokhoz, akik ezután letették az esküt.

Az eskütétel után *Wickenburg* István gróf kormányzó a „*Lacroma*” hadiyachton látogatást tett *Montecucoli* gróf tengernagnál. A yacht tizenhét ágyulövessel üdvözölte a kormányzót.

— **Adókövetés.** A harmadik osztályu kereseti adót követő bizottság holnap, június 20-ikán folytatólagos ülést tart a városház kisebb üléstermében. Az adókövető bizottság előtt holnap a bórkereskedők, tejelárusítók, pékek, kenyérfüvészek, cukrászok, fa és kőszénkereskedők, bazárosok, mozgófényképtulajdonosok, nyomdászok, könyvkötők, játékkártyagyárosok, lapszerkesztők, papír és könyvkereskedők tartoznak megjelenni. Az adókövetés ellen a felszólamlási bizottsághoz lehet folyamodni.

— **A rappresentanza ülése.** Az ujonnan megalakult városi képviselőtestület szerdán délután hat óraker *Mohovich* Donát első alpolgármester elnöklésével ülést tart. Az ülés napirendjén a bizottságok s elsősorban a delegáció tagjainak megválasztása szerepel.

— **Női kereskedelmi tanfolyam.** A női kereskedelmi tisztviselőknél mindinkább nagyobb mértékben mutatkozó kereslet, arra készítette a kormányzóság előterjesztése alapján, a vallás- és közoktatási miniszteriumot, hogy Fiumében női kereskedelmi tanfolyamot létesítsen. A miniszteriumi rendelet úgy intézkedik, hogy a jövő, 1911—12-iki tanévben az eddig szokásban volt egy tanfolyam helyett, egyszerre kettő nyitassák: egy a magyarjku és egy az olaszjku növendékek számára. A tanfolyamokat az állami felső kereskedelmi iskolával kapcsolatosan fogják szervezni, vezetésükkel pedig *Kritza* István felső kereskedelmi iskolai igazgatót bízták meg, aki az érdeklődőknek június végéig naponta délelőtt 10—11-ig ad felvilágosítást és egyszermind a beiratásokat is már most végzi a *Via Flavio Gioian* levő állami felső kereskedelmi iskolában.

A tanfolyamokat minden második évben fogják szervezni. A megnyitáskor megkívánt növendéklétszámot a miniszter 25-ben állapította meg. Az évi tandíj 100 korona.

— **Fiume husellátása.** Fiume hussal való ellátására vonatkozólag néhány nap előtt az itteni sajtóban olyan hírek tárgyaltak, amelyek már a priori a lehetetlenség bélyegét magukon hordták. Erre vonatkozólag illetékes

Egy kötetre való kézirat maradt utána. . . . Ezzel vajjon mi a teendő? . . . stb.

Césár Pécomtal felemelte tekintetét. A helyről, ahol állt, áttekinthette az egész, nap-sugarban fürdő szobát. Az ágy szélén egy sápadt, öreg kéz pihent. Lehajtotta fejét s egy pillanatig úgy vélte, hogy kék színű blúza lángol. Vörösnék táta a szemében uszó könyccsepptől s a napsugár fényében, mely megvilágította katonai érdemrendjének aranyozott bronzát.

Lenotrené asszony felébredt s meglátta a levélhordót, kezében a levéllel.

— Kend az, Césár? Mondja . . . olvassa gyorsan . . .

Az öreg nyomban kiegyenesedett, hátrahúzódott az ablak felé s erőt véve mély megindultságán, olvasni kezdett.

Drága anyám!

Ezuttal csak néhány rövid szót. Nagy munkában vagyok. A szerencsémén dolgozom; darabomat végre elfogadták s én a jövő héten haza érkezem, hogy karjaimba zárjalak s kissé kipihenjem magamat.

Az öreg asszony arcán, melyen ott volt halál álarca, megjelent egy mosoly, olyan, aminőt huszéves korában mutathatott.

— Köszönöm, Césár. Illeik, hogy feleljünk neki. Irja azt, hogy jól érzem magam, nehogy bánkodjék . . . A bélyeg árát majd megadom.

Aztán újra elaludt.

Harmadnap Césár Pécomtal ünnepi blúzá s új kópóját viselte, mert hivatalos körútra befejeztével *Lenotrené* asszony temetésére kellett mennie. L. O.

helyen a következő felvilágosítást kaptuk:

A panasz tárgya az, hogy az itteni hatóságok szakközvege a fennálló miniszteri rendelet értelmében kifogásolta olyan horvátországi állatszallítmányok lábón való behozatalát, amelyek ragadós száj- és körömfájással fertőzött területtől származnak, a melyek a miniszteri rendelet-től eltérőleg nem vasuton, hanem lábón hajtattak Fiuméba. Ehez az eljáráshoz nemcsak joga van, de sőt előírt kötelessége is. Az a panasz tehát, hogy a lábón *Susákra* szállított állatok behozatala nem engedtetik meg merőben alaptalan, mert a lábón való behozatali tilalom kizárólag csak a fennálló intézkedések ellenére becsempészett állatokra vonatkozik. Egészséges és veszmentes helyről való állatok *Susák*on át is behozhatók, amit igazol az a tény, hogy eddig is éveken át minden korlátozás nélkül hozattak be. A jog és indoktalan nehézségeket nem a fiumei, hanem horvátországi állatorvosok (*Ogulin*, *Körös*, *Károlyváros*) okozzák a feleknek, a kik önkénytelenül nem engedik meg, hogy a fiumei mészárosok közvetlenül *Fiuméba* rakhassanak be még vásáron szedett állatokat sem, hanem belekényszerint a feleket abba, hogy a fennálló intézkedések dacára kihágást kövessenek el. A felvett panaszjegyzőkönyvek letagadhatatlan bizonyítékot nyújtanak. A fiumei hatóságok a legmesszebbmenő módon támogatják a mészárosok ügyét s így *Fiume* hussal való ellátását, ami kiténik abból, hogy sikerült az illetékes minisztériumnál azt is *Fiuméra* nézve privilegiumképpen kieszközölni, hogy még fertőzött községből is lehessen egészséges állatokat az előírt egészségrendőri felügyelet mellett szállítani. Néhány panaszkodó mészáros csupán csak az előírt felügyelet alól akar kibujni, a mi a betegség súlyos ragályozó természetére való tekintettel, nem engedhető meg.

— **A Dante-téri tombola.** A koldulás elleni egyesület vasárnap délután ismét lefoglalta a maga számára a közönség érdeklődését. Napok óta nagyban vásárolták a tombolajegyeket s amikor vasárnap reggel a verőfényes nyári időben a csinos hölgyek elfoglalták a *Dante-téri* sátrakban helyeiket, egy-kettőre bizonyossá vált, hogy az idei tombola szép anyagi sikert hoz az egyesületnek. Nyolc ezer negyvenfélres tombolajegyet bocsátott ki az egyesület 3200 korona értékben s 1/26 óraker, a mikor a sorolás kezdetét vette, valamennyi jegy elfogyott. A tombola a városi zenekar indulójával kezdődött, kevéssel utóbb felharsant a kürtjel, hogy a teret megtöltő közönségnek a szerenesekerékből kisorsolt számot a rendőrség tudtára adja. Majdnem kilencven kürtjel hangzott fel s valahányszor a kisorsolt szám ismeretes lett, a nyerők és veszítők vegyes kifakadásai lettek hallhatók. A *tenor* *Frisch* Leó fogorvos nyerte, a *quaterno* nyereményt *Urcio* Péter napszamos vette át a rendőrségtől. A *quint-tenor* első nyereménye *Missoni* József műszerészre esett, a második díj, egy gyönyörű virágváza *Garady* Rita tanítónőre esett. A tombola első főnyereménye egy hat személyes teás-készlet volt, melyet *Pillepich* Amália nyert meg, a második főnyereményt, egy varrógépet pedig *Arzikovits* József nyerte meg. Természetes, hogy a tombola a legjobb kedvben folyt le s csak azok az elkeseredett emberek, akik biztosan számítottak egy nyereményre, adtak dühüknek éles füttyökben kifejezést. Ezt a fűlsiketítő koncertet azonban hamarosan túlharsogta a városi zenekar játéka s néhány perc múlva ismét megszokott képét vette fel a híres *Piazza Dante*.

— **Prodam** aviatikus szerencsétlen repülése. A rákosi repülőtéren szombaton este halálos kimenetelű baleset történt. A több ezer főnyi közönség *Bier* főhadnagy megérkezését várta, amikor azonban arról értesült, hogy *Bier* nem érkezik *Budapestre* a magyar aviatikusok kísérletezéseit kísérte figyelemmel. *Horváth* Ernő tanár, a múlt évben szerencsétlenül járt magyar aviatikus gépét szintén kihozták a hangárból. A kecses monoplánnra *Prodam* Guidó fiumei gyógyszerész ült fel. Végigurult a gyepen, de még nem emelkedett a magasba. A tér északi részén kiszállt, megfordította a monoplánt, újra helyét foglalt az ülésén s megindította a motort. Jött visszafelé. Egyszerre emelkedett a gépe, a kerekek elhagyták a föld színét s egy méter magas-

jul. 2. körül rakodnak Fiumében Brindisi, Korfu, Patrasz Zante, Calamata, Pireusz, Sira, Wathy, Scio, Cesme, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Konstantinápoly, Ineboli, Samsun, Karasonda, Trebisonda és Rígeh kikötők részére.

A görög—levantei „B” vonal hajói június 25-ike körül rakodnak Fiumében Brindisi, Korfu, Patrasz, Argostoli, Calamata, Cerigó, Pireusz, Sira, Vathy, Scio, Cesme, Smirna, Metelino, Dardanelli, Gallipoli, Konstantinápoly, Ineboli, Samsun, Karasonda, Rizeh és Trebisonda kikötők részére.

A thesszáliai „A” vonal gőzöse június 31-ike körül rakodik Fiumében Medua Durazzo, Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Dedeagatsch, Dardanelli, Konstantinápoly, Burgas, Konstanz és Odessza kikötők részére.

A thesszáliai „B” vonal gőzösei június 24-ike körül rakodnak Fiumében Medua, Durazzo, Valona, Santi, Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Lagos, Dedeagatsch, Dardanelli, Rodostó, Konstantinápoly és Haidar Pacha kikötők részére.

A sziriai vonal gőzösei június 24 és 31-ike körül rakodnak Fiumében, Brindisi, Alexandria, PortSaid, Beiruth, Jaffa, Caifa, Saida, Tripolisz, Alessandretta, Messina, Lar-naos és Limassol kikötők részére.

Oceán szolgálat:

A trieszt-kalkuttai vonal „Szilázia” gőzöse június 10-ike körül rakodik Fiumében, a menetrendben előírt összes kikötők részére.

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jun. 19. A képviselőház mai ülésén Kabos Ferencz elnököl. Bemutatja Gerliczy Ferenc báró szegedi megbízólevelét és a Kuria átiratát, mely szerint Nagy Emil mandátuma ellen benyújtott petíciót megszüntették. Napirend előtt

Pozsgay Miklós személyes kérdésben szólal fel. Szomcati beszédében Nagy Aladár szegedi törvényszéki elnökről olyan kitételeket használt, melyek miatt az jogosan sértve érezheti magát. Ezért a Ház előtt ünnepélyes bocsánatot kér s kéri, hogy a naplót megfelelőleg kiigazítsák. A Ház hozzájárul kéréséhez.

Áttérve a kultuszárca tételeinek folytatóságos tárgyalása a testnevelés tetelénél.

Polónyi Dezső az ifjúság testnevelését fontosnak tartja. A felvett összeget azonban kevesli s azért kéri a minisztert annak fel-emelésére.

Ilosvay Lajos és Bernát Béla a tornázás előnyeit ismertetik.

Sümegei Vilmos az országos ifjúsági tornaversenyek visszaállítását sürgeti.

Hock János nagyfontosságúnak tartja az ifjúság egységes nevelését. Anglia is annak köszönheti nagyságát, hogy a tornázástól meg-edzett testben erős lélek és szellem lakik.

Apponyi Albert gróf helyesli a testnevelés fejlesztését. Az országos ifjúsági tornaversenyeket azonban meg kellett szüntetni, mert óriási erkölcsi kárt okoztak az ifjúságban.

Zichy János gróf kultuszminiszter kijelenti, hogy a felszólalásokat megfontolás tárgyává teszi. Kéri a szakasz változatlan elfogadását.

A Ház a tételt változtatás nélkül elfogadja.

Az elnök erre szünetet rendel el.

Az ülés folyik.

Népgyűlések a választójog mellett.

BUDAPEST, jun. 19. Vasárnap három helyen, Szombathelyen, Hajduböszörményben és Pestújhelyen népgyűlések demonstráltak az általános, egyenlő és titkos választói jog mellett és a katonai javaslatok ellen. Rendkívül imponzáns volt a szombathelyi népgyűlés, a melyre Justh Gyula nagy kísérettel utazott le.

Népgyűlések Prohászka miatt.

SZÉKESFEHÉRVÁR, jun. 19. Prohászka Ottokár dr. székesfehérvári püspök érdekében legközelebb tüntető népgyűlést tartanak.

BUDAPEST, jun. 19. A főváros katolikus polgársága vasárnap délelőtt népgyűlést rendez, melyen Prohászka dr. könyvének indexre tételével fognak foglalkozni. A benyújtandó határozati javaslatban kéri fogják a kormányt és Vaszary Kolos hercegprímást, hogy az index kongregációnál Prohászka érdekében közbenjárjanak.

Munkácsy siremlékének felavatása.

BUDAPEST, jun. 19. Országos ünnepély keretében ment végbe vasárnap délelőtt Munkácsy Mihály siremlékének a felavatása. A kerepesi-uti temetőben díszes sátorral állítottak fel József főherceg, Augusta főhercegnő és a kíséret számára. A főhercegi sátorral szemben a siremléktől balra Munkácsy özvegének sátorát állították fel. A felavatáson számos közéleti kitűnőség jelent meg. A kormányt Hazai Samu honvédelmi miniszter képviselte. József főherceget Andrássy Gyula gróf fogadta a Képzőművészeti Társulat elnökségével, mire a szimfonikus zenekar a Szózzal megnyitotta az ünnepélyt.

Ezután Andrássy Gyula gróf emlékbeszédet mondott, Jendrassik Jenő festőművész beszéde közben pedig a siremlékről, mely Teles Ede szobrászművész remek alkotása, lehullott a lepel. Miután Vaszilevits János falpolgármester a szobrot a főváros gondozásába átvette, a siremlék megkoszorúzása következett. Az első koszorút József főherceg tette le. A képviselőház és a Magyar Tudományos Akadémia koszoruit Berzeviczy Albert, a főrendiházét Harkányi Frigyes báró, a kormányt pedig Hazai Samu honvédelmi miniszter helyezte le a siremlékre. A katolikus püspöki kar és a hercegprímás koszorúját Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök tette le.

József főherceg koszorúja a következő felirást viseli:

„Hazánk nagy fiának, a lángésznek, a nagy alkotónak — hálás megemlékezésül József főherceg.”

A csabai gyilkosság tárgyalása.

BÉKÉSGYULA, jun. 19. A békésgyulai törvényszék esküdtbíróháza ma kezdte el tárgyalni a Zsilinszky-fivérek szenzációs bűnügyét. Az ügyészi vádirat szerint Zsilinszky Gábor és ifjabb Zsilinszky Endre dr. ez évi május 14-én Achim L. András országgyűlési képviselőt rövid szóváltás után két revolverlövéllyel megölték. A vádirat nem szándékos emberöléssel, hanem gyilkosság büntettségével vádolja meg a két Zsilinszky fiút.

Az esküdtszéki tárgyalást roppant nagy érdeklődés mellett nyitja meg Galbory József törvényszéki elnök.

Az elnök rendeletére elővezetik a vádlottakat, akiken nagyon meglátszik a vizsgálati fogság. A tárgyalásra 38 tanu van beidézve, a kik valamennyien megjelentek. Jelen van a tárgyaláson a két orvoszakértő is. Achim András özvegye talpig feketébe öltözve jelent meg a tárgyaláson. Az esküdtszék megalakulása után a vádirat felolvasása következett.

Zsilinszky Gábor, az elsőrendű vádlott kihallgatásakor elmondja, hogy nem érzi magát bűnösnek. Részletesen ismerteti a gyilkosság előzményeit. A revolvért Nagyváradon Huzella fegyverkereskedőnél vásárolta s állandóan magánál hordta, mivel Békéscsabán nem tanácsos fegyver nélkül járni. Achimhoz azért mentek, hogy felkérjék az apjuk elleni támadások ab-

banhagyására. Atyja és Achim közt már rég óta voltak surlódások s a télen is fel akarták szólítani Achimot, hogy hagyja abba a támadásokat. Ekkor azonban apjuk, idősebb Zsilinszky Endre tiltakozott az ellen, hogy a fiuk az ő ügyét elintézzék. Achimmal — ugymond — ő is tud rendet teremteni. A vádlott ezután rátér a „Békésvármegyei Friss Ujság” támadásainak ismertetésére. Elmondja, hogy nagybátyjáról, Zsilinszky Mihály volt államtitkárról is olyan tartalmu cikk jelent meg, hogy a medgyesházi parcellázásnál megcsalta a népet.

Amikor bátyjával, ifj. Zsilinszky Endrével reggel elindult hazulról, bátyja a sétabotot, ő pedig, minthogy nem találta a sétabotot, egy kutyakorbácsot vett magához s így indultak el Achimhoz.

Elnök: Ha tudták, hogy Achim durva természetű ember, miért mentek el hozzája?

— Azt hittük, hogy tisztázni fogja magát. Mikor Achim szobájába léptünk, az öltözőkődő Achim Andrásnak bemutatkoztunk és arra kértük, hogy kiméljen bennünket. Achim kiutasított, mire szóváltás támadt. A képviselő erre bátyját fojtogatni kezdte, mire én védelmezni akarva bátyját, revolverhez nyultam. A fegyvert csupán azért használtam, hogy megijesszem Achimot s nem volt szándékom őt megölni.

A tárgyalás rendkívül nagy érdeklődés mellett tovább tart.

Sikkasztó gazdatiszt.

SZOLNOK, jun. 19. A Haraszi-féle uradalom Turi Lajos nevű gazdatisztje ma 200.000 korona elsikkasztása után megszökött.

Öngyilkosság a fürdőben.

BUDAPEST, jun. 19. Fenyő Dávid budapesti orvos ma reggel a Hungária fürdőben revolverrel agyonlőtte magát. Tettének okát nem tudják.

A féltékenység áldozatai.

KOLOZSVÁR, jun. 19. Ma reggel óta véres családi dráma tartja izgatottságban az embereket. Moldován Péter városi jegyző előbb feleségét Gresan Ionát, majd önmagát lőtte agyon. Mindketten nyomban meghaltak. A családi dráma oka a férj féltékenysége volt.

HUNGÁRIA-szálloda

Fiume - Viale Franc. Deák - Fiume
(a pályaudvar közelében).

KIFOGÁSTALAN KONYHA ÉS TISZTA.
:: JÓ MINŐSÉGŰ MAGYAR BOROK. ::

34 KÉNYELMESEN BERENDEZETT
:: VENDÉGSZOBA. ::

Olosó árak! Olosó árak!

FUNDA ANTAL A „Continental” szálló volt tulajdonosa.

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban.

Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

A Tengerpart
telefonszáma 229

ságban repült a gyógyszerész a tér bal szélén. Nagyon bizonytalanul és ingadozóan, akik a közelben voltak, menekültek, látszott, hogy Prodam nem ura a kormánykeréknek és nem arra repül, amerre ő akar. Oldalt billent a gép és nekivágódott egy embercsoportnak: hatan vagy heten álltak ott a bokrok mellett a térség szélén. Prodam nem is kerülhette volna ki a csoportot, mert ekkor már az emberek ellepték az egész mezőt, a belső területeken mindenütt voltak kisebb-nagyobb csoportok. Össze-vissza futkostak az emberek: a tér közepén elhelyezett fehérre meszelt fakorlátnál ugyanis, ahol a katonák ugratni szoktak gyakorlatozás közben lovaikkal, egy kis baleset történt. Takács Sándor monoplánjával ott végzett gurulópróbát. A korlát mellett egy öreg asszony állt, akit ki akart kerülni s ekközben gépe felborult. Összetört. Ide futkostak mindenünnen az emberek, amikor Prodam repülve közeledett.

És ahogy lerepült, a tér szélén egy tizenkilencéves munkásleány, Madrai Erzsébet, már nem tudott menekülni. A gép csavarja elkapta a nyakát és valósággal összemarcangolta. Véresen összeesett, úgy huzták ki a monoplán alól holtan. Mire a mentők megérkeztek, már halott volt. Prodam Guidóra annyira hatott a szerencsétlenség, hogy elájult, a mentők vitték el az Üllői-ut 65. szám alatt levő lakására. A rendőrség megindította a vizsgálatot, hogy ki hibás a balesetért. A montört is beidéztek a főkapitányságra, ahol hétfőn több szemtanu kihallgatásával foglalkoztak.

— **Felborult vitorlás.** A révhivatalnak bejelentették, hogy a Canal di Matempo-ban egy felborult vitorlást láttak uszkálni. A vitorlást látta az Ungaro-Croata „Szamos” gőzösének parancsnoka is, aki tegnap Noviból tért vissza egy kivándorlási járatról. A bejelentés alapján kiküldték a tengerészeti hatóság „Előre” gőzöst, hogy a vitorlást vontassa a fiumei kikötőbe.

— **Uj osztrák gőzös** A monfalconei hajógyárban pénteken délben vízrebocsátották a „Tergeste” nevű új osztrák gőzöst. A vízrebocsátásnál a megrendelő Premuda L. G. hajózállalat és a hajógyár vezetősége s nagyszámú előkelőség és sok érdeklődő jelent meg. A vízrebocsátás után a hajóstársaság igazgatósága a hajógyár egyik részében bankettet adott a megjelent előkelőségek részére. A „Tergeste” szolid és elegáns alakjával jó benyomást keltett. A hajó 375 láb hosszú és 49·3 láb széles és 27·10 láb magas. Hordképessége 7000 tonna, regiszter tonnatartalma pedig 5000. A hármas expanziós gőzgép 2500 lóerő fejt ki. A próbauznál a hajó 11 tengeri mértföld gyorsasággal haladt.

— **A fiumei kikötő emelődarui.** Annak dején megírtuk, hogy a fiumei kikötőben több emelődarut fognak építeni, hogy a forgalmat minél célszerűbben bonyolíthassák le. Két darura vonatkozólag a versenytárgyalást már régebben megtartották és mostanában döntött a Máv. a pályázatok sorsa fölött. A két vasszerkezetű, úgynevezett portál-emelőrudat, amelyet villamosüzemre rendeznek be a Baross Gábor fakikötőben, hárommotoros rendszerben építik és azok szállításával a Ganz-gyárat bízták meg. A vállalati összeg körülbelül 76.000 korona. A daruk szerelésére nyolc hetet engedélyezett a Máv. és azokat szeptember 5-ig köteles szállítani a Ganz-gyár.

— **Fiume részvéte.** A városi tanács nevében Mohovich Donát első alpolgármesteri táviratot intézett Valerio ügyvéd trieszti podesztához, melyben Fiume részvétét fejezte ki a napokkal ezelőtt a trieszti kikötőben történt borzalmas katasztrófa felett.

— **Helyszíni szemle.** A nemrég létesített hatodik rendőri kirendeltség állomáshelyét ma a petróleumgyár előtti területre helyezték át. Ebből az alkalomból az új rendőri kirendeltségen Minach Mario rendőrpapancsnok és tekintettel a révhivattal való megállapodásra Sablich Modesto révbiztos tartottak helyszíni szemlét.

— **A szombati podesztaválasztás** A városi képviselőtestület szombati rendkívüli üléséről szóló tudósításunk nyomán Manasteriotti Ödön ma annak kijelentésére kér fel bennün-

ket, hogy nem szervezett semmiféle ellenzék, a körülötte álló karzati közönséget sem ő gyűjtötte maga köré s karzatról történt közbekiáltásai főként Zambelli Sándor representante ellen irányultak, aki becsületszavával megígérte volt, hogy Manasteriotti pótlag javára lemond és szavának be nem tartása által megfosztotta őt a képviselőtestületbe való bejutástól.

— **Lakástűz.** Ma reggel hét órakor Láng Gyulának, a kivándorlási szálloda főtisztviselőjének lakásán tűz keletkezett, mely azonban nem oltihetett nagyobb arányokat, mert gyorsan eloltották. A tűz a fürdőszobában keletkezett s még mielőtt a tűzoltók megérkeztek volna, sikerült eloltani. A néhány száz korona kár biztosítás útján megtérül.

— **A trieszti katasztrófa.** Triesztből jelentik, hogy tegnap újabb két holttestet halásztak ki a vízből a minapi katasztrófa áldozatai közül. A holttestek Perini Giacomo és Smironeus Demeter 25 éves matrózoké. A többi holttestek keresése és az elsüllyedt hajók kiemelése folyamatban van.

— **Az OMGE a Pool ellen.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányja, ugyanis, mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének végrehajtó bizottsága minap tartott ülésén foglalkozott a Pooltársasággal kötött szerződéssel és ezt a magyarországi kivándorlók szállítására nézve létrejött szerződést sérelmesnek és károsnak ítélte. Most a végrehajtó bizottság utasítására fölterjesztést intézett az egyesület a képviselőházhoz, melyben a szerződés alapos bírálata után azzal a kérelemmel fordult az országgyűléshez, hogy a szerződés első szakaszában fenntartott felmondási jogra hivatkozva, a Pool-társaságokat az 1900. évi II. törvénycikk 7-ik §-ban foglalt rendelkezésnek betartására kötelezze és ezzel megszüntesse a törvényes biztosítékot arra, hogy a Pool-társaságok szabályszerű utlevéllel el nem látott magyarországi kivándorlókat egyáltalában nem fognak szállítani. Amennyiben a Pool-társaságok a törvény ezen határozott követelményének eleget nem tennének, az OMKE a szóbanforgó szerződés rövid időn belül való felmondását követeli.

— **A kivándorlók sorsa.** A „P. H.” írja: Ismeretes dolog, hogy a szegény kivándorlóra attól a perctől kezdve, amint megvette a hajójegyét, hogy elinduljon Amerikába, százféle szédelőgés, hogyan lothatja, rabolhatja el tőle még azt a pár garast is, melyet magával visz a nagy utra. Arról, hogy New-Yorkban és Chicagóban hogyan lesnek az érkezőkre olyan „honfitársak”, akik aztán kifosztják őket, kötelet lehetne írni s bár a rendőrség gyakran elcsipi az ilyen áldozatokra leselkedő alakokat, kiirtani őket még sem tudta eddig. De nyúzzák a kivándorlókat egyébként is mindenütt, ahol lehet, mert idegen ország Ameriká, sehogy sem ismeri ki magát ott az új jövevény. William Willams, Ellis-Island sokat emlegetett és sokat szidott főnöke, sok mindent megpróbált már ezen visszaélések megszüntetésére s az osztrák menházat egyszer főleg azért záratta be, mert a jelek szerint ez a jótékonyági intézmény is nyereszkesedett bizonyos tekintetben a hozzá került kivándorlókon. A német segélyegyleteknek is megtiltotta, hogy hajójegyeket s vasuti jegyeket árusítsanak s talán az egyetlen magyar segélyegylet volt az, amelynek működése még a Willams szigorú kritikáját is kiálta. Am a sok kellemetlen tapasztalat után nagyon megingott Willams bizalma az idegen nemzetiségű segélyegyletek és menházak iránt s ez az oka, hogy most minden hivatalos hatalmával a teljesen amerikai North American League for the Immigrants című intézményt pártolja és tolja előtérbe, ahol csak teheti. Ez az intézmény tisztán jótékonyági s emberbaráti szempontokat követ s az ujonnan érkezettek jóvoltát akarja előmozdítani, azok kifosztását megakadályozni. A liga máris nagyban működik s csak örömmel értesülhetünk róla newyorki tudósítónk jelentése szerint, hogy magyar alkalmazottai is vannak s igen sok esetben lépett közbe máris magyarok érdekében. Bár a magyar segélyegylet minden tekintetben megfelel a követelményeknek, csak hasznára lehet a magyar kivándorlóknak, ha ez a hatalmas amerikai intézmény is segít az ő megvédésükben. Érdekes tünetként említjük meg, hogy a liga a hajóstársaságokat is megfigyelteit tiokos

ügynökeivel, akik a hajókon utaznak, hogy bármely visszaélést bejelenthessenek azután a hatóságoknak New-Yorkban. Szóval Willams, aki ezt az intézményt nagyban pártolja, megérdemli, hogy ne csak a sokszor tulságos szigor miatt szidjuk, hanem ismerjük el azt is, hogy bizony szívén viseli más oldalról azoknak a szerencsétlen és gyámoltalan embereknek a sorsát, akiket a sors elföldözött hazulról s akiket mindenki csak keresni akar, nem is igen válogatva az eszközöket és módokat.

— **Abbázia vendégei.** A szomszédos Abbázia fürdő- és üdülőhelyet 1911 január 1-étől június 14-éig összesen 20.756 fürdővendég és 23081 átutazó, tehát összesen 23.801 idegen látogatta meg. Június 2-ától június 14-éig 515 fürdővendég látogatta meg a fürdőhelyet. A június 7-én ott üdülők száma 1507 volt.

— **Az abbáziai Szegő-szanatoriumba** az elmúlt napokban a következő vendégek érkeztek: Haberstumpf Károly közös hadseregbeli tüzérhadnagy, Végh Bertalan ügyvéd és leánya Sárospatakról, Daróczi Vilmos lapszerkesztő Budapestről, Polgár A. dr. táblabíró és neje Szegedről, Holtzer Aladár kereskedő Szegedről, Julius Dezső dr. orvos Versecről, Steiner Kálmán ezredes neje Budapestről.

— **Betiltották a nautikusok tanulmányutját.** Ismeretes, hogy a fiumei kereskedelmi tengerészeti Akadémia ujonnan felvett növendékei a felvételi vizsga után hosszabb külföldi tanulmányutra mennek, hogy a tengerész életéről idejekorán fogalmat alkothassanak maguknak. Külföldi utra indulnak a nyári szünetidő alkalmával a többi növendékek is, a kiknek a hajókon való élelmészési költségét az állam fizeti. Most azonban a kereskedelmi miniszterium az ingyenes tanulmányutat a velencei kolerajárványra való tekintettel betiltotta s csak azokat a növendékeket engedik utra, akik ellátásukról önmaguk gondoskodnak és szüleiktől külön engedélyt kapnak. Az egymásnak ellentmondó kettős rendelkezés érthető feltűnést kelt az érdekeltek körében, mert a fertőzést a saját költségesek is megkaphatják s így felesleges vagy a rendelet kibocsátása vagy pedig a saját költségen való tanulmányutra vonatkozó intézeti engedelem.

— **Az Osztrák Lloyd júniusi menetrendje.** Földközi tengeri szolgálat: A görög—levanti „A” vonal gőzösei június 18.

Asztaloslegény

állandó foglalkozást nyer akkordmunkával egybekötve a Kőbányai Polgári Serfőző R. T. kiviteli telepénél.

BUZIASI PHÖNIX ÁSVÁNY VIZ

BAKTERIUM-MENTES
természetes ásványviz

ÜDIT-GYÓGYIT. ÜDIT-GYÓGYIT.

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásúnak bizonyult.

ORVOSILAG AJÁNLVA.

Főlerakat: Stalcer Antal, Fiume Via Tartini 4. Kapható Jechel F. cégnél
Telefon 3-44.

Ragályos betegségek, nevezetesen

kolera

ellen, valamint gyengeségi állapotoknál, gyomor- és hasbántalmaknál orvosi szaktekintélyek.

Gróf Keglevich István utódai,
Budafok

!!! COGNAC-ját !!!

ajánlják.

Ezen legrégibb és leghirveesebb cég cognacja kizárólagosan díszlevelekkel lett kitüntetve és mindentől kapható.

Várady püspök felszentelése.

GYŐR, jun. 19. Vasárnap délelőtt ment végbe Győrött Várady L. Árpádnak, az új győri megyéspüspöknek ünnepes felszentelése. A felszentelésen megjelent Zichy János gróf kultuszminiszter is Nyáray-Szabó Sándor és Balogh Jenő államtitkárok kíséretében. Az új püspök a felszentelés után gyönyörű beszédet mondott. Délben ünnepi lakoma volt.

Óriási orkán Bécsben.

BÉCS, jun. 19. Bécsben tegnap délután óriási orkán dühöngött, mely lesodorta a háztetőket s az egész városban nagy károkat okozott. Alig van ház, melynek tetején, vagy ablakán ne látszanék meg az orkán nyoma. Fákat tövestől szakított ki a vihar, a legnagyobb cégtáblákat is letépte és igen sok kocsit felborított. A mentők száz sebesültet szállítottak a kórházakba. Hatan a szenvedett sérülések következtében meghaltak. A telefonsodronyok hasznavehetetlenekké váltak.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt telefon vagy levelezőlap útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

Kaucióképes képviselő

kerestetik nagyobb dél-magyarországi malom részére Fiume és vidéke területére. Megkeresések „Bánati Múmalom R. T. Detta” címre intézendők.

.. Rómába utazók figyelmébe! ..

Gambrinus-Halle

Lühr Bácsi „BAVARIA” Sörcsarnoka

ROMA, Piazza San Silvestro,
a főpostával szemben.

Magyar tulajdonos. - Magyar konyha.
Magyar kiszolgálás. - Magyar újságok.

Valódi bajor és pilzeni sörök.
Olcsó árak! Olcsó árak!

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM
Deák-korzó FIUME

— a pályaudvartól 3 pernyire —
Kifogástalan magyar s bécsi konyha.
Hamisítatlan borok. :- Olcsó árak.
40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító
GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalett-cikkek és szépitőszerek stb. stb.

Alapított 1850-ben

Cante Giuseppe
nagy butorraktára

és asztalos műhelye

Fiume, Via Cappuccini 4. sz.

Nagy választék modern luxus butorokban. Vas- réz- és kárpitos butorokban. Szolid és elegáns kivitelben.

„DE LA VILLE”
SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes
villásreggeli olcsó árakon.
A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF
jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hang-
versenyez.

TULAJDONOS:
BUDAI KÁROLY

Fiumei első magyar rizshántoló- és
rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.

Különlegesség
FÉNYKEMÉNYÍTŐ
táblácskákban.

VÉDJEJY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik.

Szabadalmi szám 16794.

BECK KÁROLY

épület- és műlakatos

szab. ablakszellőztető készülék-készítő-gyára
Budapest, VIII., József-utca 14. sz.

● **Az egészség a fő!** ●
melyet csakis kellő szellőztetés által érhetünk el.

A Beck Károly-féle ujonnan feltalált és szabadalmazott ablakszellőztető-készülék

magyar gyártmány, mely most már felülmúlja az összes külföldi és mostanáig alkalmazott szellőztetőket úgy célszerűségben, jószágban, mint olcsóságban. Egészségügyi szempontból 45° nyitás által légvonat kizárva. Minden ablakra alkalmazhatók.

Ablakszellőzők árai:

Legnagyobb, legnehezebb és díszes K 25.—
Rend. abl. iskolák, intézetek, magánlakásokhoz „ 13.—
Könnyebb szimpla ablakokhoz „ 9.—
Klozett-ablak „ 7.60

Költségvetések ingyen!

Ablakszellőztető-készülékeimet a következő nevezetesebb helyeken használják: *Nemzeti Kaszinó, Kereskedelmi miniszterium, Kef. főgimnázium, M. kir. Ludovica, Magy. kir. dohánygyár, Kiszepesi állami elemi iskolákban s több kórházban, iskolákban a fővárosban és vidéken s kitűnőnek bizonyultak.*

Megrendelések úgy helyben, mint vidékre gyorsan és pontosan eszközölhetnek.

1500 darab már használatban van.

Mérték vétele végett szíveskedjék hozzám fordulni.

VIII. évfolyam.**„A Tengerpart”**

Fiumének legélénkebben szerkesztett és legjobban informált
napilapja jelenleg

VIII. évfolyamában**jelenik meg.**

Mint Fiumének és a környékbeli fürdőhelyeknek legnépszerűbb, legelterjedtebb és legrégebbi magyar napilapja

„A TENGERPART”

a kereskedelmi és üzleti világ legalkalmasabb hirdetési orgánuma.

Hirdetési árai a lap nagy példányszámához viszonyítva igen mérsékeltek.

Előfizetési árai:

Egy évre K. 24.—
fél évre „ 12.—
negyedévre „ 6.—
egy óra „ 2.—

Tisztviselők fél áron kapják „A TENGERPART”-ot, úgyhogy az utóbbiaknak

„A TENGERPART”
házhoz szállítva csak 4 fillérbe kerül naponta.

Előfizetéseket posta és telefon útján is felvesz
«A TENGERPART» kiadóhivatala Fiume
Grad. del Sasso Bianco 3. szám 1. emelet.
[a Hungaria szálló mögött.]

Telefon 229. sz. Postafiók 105. sz.

Mutatványszámokat egy hélig ingyen küldünk.

VIII. évfolyam.

TURINI NEMZETKÖZI KIÁLLITÁS 1911.

A S. A. L. V. E. vezetése és a kiállítás Végrehajtó Bizottságának ellenőrzése alatt álló

== SZÁLLODÁK ==**Minden modern kényelem. Egyenesen szállóknak készült épületek.**

Új berendezés. — Központi fűtés. — Villanyvilágítás. — Fürdők. — Autóautók az állomáson.

Grand Hôtel Victoria - - ELSŐRENDÜ - -

VIA MARIA VITTORIA 33, a város központjában.

250 szoba. Szalon. 2 Lift. Étterem. Szobák fürdővel. Garage.

Grand Hôtel de l'Exposition ELSŐRENDÜ

VIA SALUZZO 34. Ót pernyire a közp. pályaudvartól és a kiállítástól.

150 szoba. Szalon. Lift. Étterem.

Hôtel Dora

CORSO S. MAURIZIO, a királyi palota kertjével szemben.

Turin legnagyobb szállója.

500 szoba. 20 Szalon. Lift. Fürdők. Étterem.

Hôtel Meublé des Nations

VIA MADANA CRISTINA 15. Központi fekvés, közel a kiállításhoz.

80 szoba és terem. Felvonó. Fürdők.

Hôtel Meublé Donizetti

VIA DONIZETTI, a VIA ORMEA sarkán, 5 pernyire a kiállítástól.

100 szoba. Szalonok.

Hôtel Valentino .. MÁSODRENDÜ

VIA ORMEA 38, a kiállítás bejárata mellett.

85 szoba. Szalonok.

Hôtel Meublé Stupinigi

VIA S. SECONDO, a VIA FILANGERI sarkán, az állomás mellett.

50 szoba. Szalonok.

Hôtel Meublé Crimée

VIA MONCALIERI 61, a PÓ jobb partján, a braziliai pavilonnal szemben a domb alján.

75 szoba. Szalonok. Garageok.

Hôtel Pension Eridano

VIA MONCALIERI 63, a PÓ jobb partján, a braziliai pavilonnal szemben, a monumentális hid és a domboldal kertjei mellett.

70 szoba. Szalonok. Étterem. Bar.

Hôtel Regina

MÁSODRENDÜ

CORSO REGINA MARGHERITA, a CORSO FARINI sarkán. Remek kilátás a dombokra és az alpesekre. Az Antonelliana móló és a Pó mellett.

500 szoba. — Nagy terem ünnepek és bankettek számára. — Lift. Étterem.

Felvilágosítások és szobamegrendelések végett következő címhez tessék fordulni:
Direction Générale des Hôtels de l'Exposition
Turin Via Arcivescovado 1 a. I. étage. Telefon 44-38. Sürgőnycim: SALVE.**„Mercur“ könyvnyomdai műintézet****FIUME**

Via Operai 12.

Telefon sz. 932.

Könyvnyomdai munkák elsőrendű előállításban.

Magyar könyvnyomda.

Árajánlattal vidékre is készséggel szolgál.

Tulajdonos **Chilko József****MILANO****Concordia szálló**

a közp. pályaudvar (Stazione Centrale) téren.

Minden kényelem!

Jutányos árak!

Med. univ.

Dr. Stejić Jánosvolt községi orvos és a bécsi klinika hospitánsa
belső, gyermek és női betegségekrerendel d. e. 9-11-ig és d. u. 3-4-ig.
Fiume, Via del Municipio 2. sz. 11. emelet.
(Piazza Dante). TELEFON 241.**Hálószoba berendezés**

és egyes butorok elutazás miatt azonnal eladó. Cim Péntek József Susak Boulevard 115.

Frescura Agost új üzlete

FIUME, Kossuth Lajos u. 3.

Ollók, zsebkések, beretvák, konyhakések nagy raktára.

Beretválógépek a leghíresebb gyárakból, köztük a szabadalmazott „MIRA“ beretválókészülék, mely speciális konstrukciójánál fogva s a beretvaél kitűnő :: szerkezete folytán a legerősebb szakálnövésnél teljes garanciát nyújt. ::

Nagy cipőkészlet férfiak, nők és gyermekek részére.**• Comfortable PARK HOTEL MILANO •**

Via Principe Umberto, szemben a Staz. Centraléval (közp. pályaudv.)

Teljesen újalakítva! A kertekre néző egészséges fekvéssel!

Modern kényelem!

Mérsékelt árak!

Cantrida fürdő és vendéglő

Hideg tengeri és napfürdők, 250 kabinnal. Nagy árnyas kert terrasszal. Kitűnő konyha és kifogástalan borok. Kőbányai polgári sör. Villanyos összeköttetés Fiuméból a fürdőig. Vasár. és ünnepnapokon délután katonazene.

Fürdőjegyek fehérenművel 40 fillér.

Olcsó fürdőbérletjegyek.

Értesítés

Van szerencsém a t. közönség b. tudomására adni, hogy a Via delle Pile 2. számú házban a Grand kávéház mögött a

Dreher éttermet

átvettem. Elsőrangú konyha, kitűnő magyar és dalmát borok. Dreher-féle világos és barna sör. Jutányos árak, figyelmes és pontos kiszolgálás. Éjjel 2 óráig nyitva. Havi előfizetések 48 és 56 K. Minden pénteken halvacSORA. Konyhámért a budapesti 1896-iki millenniumi kiállításon dicséző oklevéllel kitüntetve.

Tisztelettel

STÖHR KÁROLY

vendéglős.

Üzlet megnyitásVan szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a **Via Porto No. 1.** szám alatt**fiókkészletet nyitottam.**Raktáron tartok mindenféle **üveg, porcellán és majolika** tárgyakat.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve kiváló tisztelettel

KORNICZAI I.**A Tengerpart kiadóhivatala és szerkesztősége a Vicolo dell' Ospedaleban levő Wurzer ház 1. emeletén van.****SCHÖN I. :: Szépség és hajápolási terme :: SCHÖN I.**

A legújabb módszer szerint arc- kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) villanyos arcmasszás (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfűsülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Via Governo 2. II. em.

Telefon 11-89.

VENIER szálló és penzió VELENCE

Ponte Goldoni a Szt. Márk tér mellett. Lakosztályok és szobák ujonnan berendezve villanyvilágítással, fűtéssel és fürdővel személyenkint 2,50 lirától feljebb. Penzió 8 lirától feljebb. Telefon 1528

Tulajd. Bertoldi és Luca.